

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету

Калинич І.В./
«31» серпня 2020 року

СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 “Природничі науки”
Спеціальність	106 “Географія ”
За освітньою програмою	Географія
Статус дисципліни	вибіркова

Назва курсу	Соціально-економічна статистика
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 «Природничі науки» 106 «Географія»
Викладачі курсу	Славик Роман Володимирович
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	roman.slavik@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=853
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	Кредити / загальна кількість годин - 3/90
Обсяг курсу	Кількість годин аудиторних - 44, лекцій - 34, практичних - 10, СРС - 46
Формат курсу	Очний, комбінований
Анотація до курсу	Статистична інформація – основа для прийняття будь-яких рішень в управлінні соціально-економічними об'єктами. Методологія збору такої інформації сформувалась порівняно давно, однак у зв'язку із змінами в соціально-економічному середовищі зазнає постійного вдосконалення. Це зумовлює коригування й відповідних навчальних видань. Статистика є основою для побудови кількісних моделей керування економічними та соціальними системами.
Ключові слова	Статистика, зведення даних, аналіз даних, ряди динаміки, середні величини, індекс, абсолютні і відносні величини, національні рахунки, індекс людського розвитку.
Мета та цілі курсу	<p>Мета даної дисципліни – викладення теоретичних і методичних засад збору, обробки і аналізу інформації про масові соціально-економічні явища і процеси з урахуванням змін, зумовлених впровадженням міжнародних стандартів обліку і статистики в Україні.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати автономно.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.</p> <p>ФК 4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки.</p> <p>ФК 6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.</p>

	<p>ФК 8. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.</p> <p>ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.</p>				
Прореквізити курсу	<p>Навчальна програма дисципліни націлює на проведення 17 лекційних і 5 практичних занять, які тісно пов'язані між собою. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з таких дисциплін, як: «Вища математика з основами математичної статистики», «Основи суспільної та соціальної географії», «Фізична географія та природно-ресурсний потенціал України», «Географія господарства України», «Географія населення з основами демографії».</p>				
Очікувані результати навчання	Вміти працювати з нормативно-правовими актами, науковою літературою, методичними матеріалами в галузі статистики.	ПРН - 1			
	Знати процеси постановки аналітичної задачі, процедури збору та систематизації первинних статистичних даних та їх наочного подання; специфічні методи і прийоми, за допомогою яких аналізується соціальна та економічна статистична інформація на мікро - і макрорівнях.	ПРН - 5			
	Вміти аналізувати зміни соціально - економічних явищ в часі і в просторі; виявляти і вимірювати взаємозв'язок між соціально-економічними явищами і процесами.	ПРН - 7			
	Аналіз змін соціально - економічних явищ в часі і в просторі; виявлення і вимірювання взаємозв'язку між соціально-економічними явищами і процесами	ПРН - 6			
	Вміти будувати аналітичні моделі соціально-економічних явищ і процесів, оцінювати роль окремих факторів у зміні цих явищ у просторі та часі; прогнозувати соціально-економічну ситуацію на основі аналізу поточних статистичних даних	ПРН - 8			
Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали та схеми.</p> <p>На практичних заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті; - проводиться дискусійне обговорення проблемних питань; - задаються провокаційні питання; - розв'язання ситуаційних завдань. 				
Необхідне обладнання	Карти, проектор, ПК.				
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни				
	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
	Практичні (семінарські) заняття	3	15	2	20
Письмове тестування	1	15	1	15	

при тематичному оцінюванні				
Презентація	1	20		
Реферат			1	15
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	6	100	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна виконується у письмовій формі і містить два теоретичні і одне практичне завдання – задачу. Теоретичні завдання оцінюються по 20 балів кожне. Практичне - 10 балів.

При оцінюванні знань враховується в першу чергу повнота, правильність і вичерпність відповідей на поставлені в модульних контрольних роботах запитання. Відомість результатів оформлюється за системою ECTS.

Оцінка «відмінно» виставляється, якщо під час проведення контролю було виявлено:

1. Наявність у студента всебічних, повних, глибоких інтегрованих знань програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання запропонованого варіанту.
2. Вміння студента в письмовій та усній формі чітко, вичерпно і правильно викласти відповіді на питання запропонованого варіанту.
3. Глибоке розуміння студентом взаємозв'язку головних понять і положень предмета, розуміння значення цих положень і понять для майбутньої професії.
4. Високий рівень підготовленості студента з питань курсу до подальшої роботи над вдосконаленням рівня своєї професійної кваліфікації.

У відповідях студентів не має бути значних помилок. Відмінно виконана робота демонструє наявність у студента творчих здібностей.

Оцінка «добре» виставляється, коли студент письмово відповів на всі запитання, засвоїв всю навчальну програму курсу. У відповідях, які оцінені на «добре», можлива не більш як одна незначна помилка або виявлено декілька неточностей. Студент спроможний з допомогою літератури ліквідувати всі недоліки у відповідях.

Оцінка «задовільно» виставляється, коли студент дав відповіді на питання всіх завдань, але при цьому можуть проявитися певні прогалини у засвоєнні програми курсу. У відповідях, які оцінені на «задовільно», можуть зустрітися не більше як одна груба помилка або декілька значних та істотних неточностей.

Оцінка «незадовільно» виставляється за роботу, яка засвідчує про наявність у студента великих та суттєвих прогалин у знаннях основного матеріалу курсу, а у наявних його письмових відповідях є як принципи, так і грубі помилки. Студенти, які не представили письмові відповіді на модульних контрольних роботах, вважаються такими, що одержали оцінку «незадовільно».

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Іспит проводиться у формі усної перевірки знань – відповідей на питання, а також письмового розв'язування задач. Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань і задачі. Теоретичні завдання оцінюються по 40 балів кожне. Практичне - 20 балів.

	<p>За бажанням студента результуюча підсумкова оцінка може бути визначена як інтегрована оцінка засвоєння всіх тем дисципліни і кількісно дорівнює середньому арифметичному балів, отриманих за кожний модуль. Студент, який отримав за результатами підсумкового контролю оцінку «незадовільно» (35-59 балів), зобов'язаний перескласти екзамен.</p>
Підсумковий контроль, форма	<p>Поточний контроль: усне опитування на практичних заняттях та розв'язування задач. Модульний контроль: у формі контрольної роботи за темами змістовних модулів. Підсумковий контроль: залік у формі усної перевірки знань – відповідей на питання.</p>
Зміст курсу	<p>Модуль 1 Тема 1. Предмет і метод статистики Тема 2. Статистичне спостереження Тема 3. Зведення статистичних даних Тема 4. Абсолютні і відносні величини Тема 5. Середні величини Тема 6. Аналіз варіації та форми розподілу Тема 7. Аналіз рядів динаміки Тема 8. Індекси Модуль 2 Тема 1. Організація та методологія соціально-економічної статистики Тема 2. Статистика продукції Тема 3. Статистика національних активів Тема 4. Статистика витрат та фінансових результатів діяльності підприємств Тема 5. Статистика цін, тарифів та інфляції Тема 6. Статистика життєвого рівня населення</p>
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статистика: Підручник / С.С.Герасименко, А.В.Головач, А.М.Єріна та ін.; За наук. ред. д-ра екон. наук С.С.Герасименка. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2000. — 467 с. 2. Соціальна статистика / Навч. посібник, Одеса ОДЕУ – 2009, Укладачі: Олена Вікторівна Самоєнкова, Юлія Олегівна Ольвінська 3. Костецький Я.І. Соціальна статистика: Навчальний посібник – Тернопіль: Економічна думка, 2011 4. Рошик І.А. Соціально-економічна статистика: Навч. посібник. – Рівне: Нац. унів. Водн. Госп. Та природокор. НУВГП, 2010 р. – 338 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Беркита К.Ф. Економічна статистика: Курс лекцій: Навч.посіб. – Київ: Професіонал, 2004. – 208 с. 2. Гетало В.П. Економічна статистика: Навч. посібник/ В.П.Гетало, В.О.Борух, Р.В.Аляжкін. – Полтава: Світоч, 2002. – 212с. 3. Дашинская Н.П., Подхватилина С.С., Теслюк И.Е. и др. Социально-экономическая статистика: Учеб. пособие/ Под ред. С.Р. Нестерович. – Минск: БГЭУ, 2000. – 231 с. 4. Захожай В.Б., Шепітко Г.Ф. Статистика ринку товарів та послуг: Опорний конспект лекцій. – Київ: Вид-во Європ. ун-ту фінансів, 2000. – 63 с.
Інформаційні ресурси	<p>Підручники для вивчення навчальної дисципліни: http://ep3.nuwm.edu.ua/3711/1/%D0%A0%D0%BE%D1%89%D0%B8%D0%BA%20%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%97%D0%90%D0%A5.pdf</p>

	<p>http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/459/1/%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf</p> <p>Освітні портали:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. https://geomap.com.ua/ 2. http://www.ukrstat.gov.ua/ 3. https://bank.gov.ua/ 4. http://sfs.gov.ua/ 5. https://www.kmu.gov.ua/ 6. https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA 7. https://agro.me.gov.ua/ua 8. https://www.msp.gov.ua/ 9. https://dmsu.gov.ua/
<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значення терміну „статистика” 2. Розвиток статистики як науки 3. Предмет статистики 4. Метод статистики 5. Основні статистичні категорії 6. Поняття про статистичне спостереження 7. Види статистичного спостереження 8. Форми статистичного спостереження 9. Способи статистичного спостереження 10. Планування статистичного спостереження 11. Поняття статистичного зведення 12. Поняття і види групування 13. Правила формування груп 14. Статистичні ряди: поняття і правила побудови 15. Вторинне групування (перегрупування) 16. Статистичні таблиці та графіки 17. Абсолютні величини: поняття і одиниці вимірювання 18. Відносні величини: поняття, одиниці вимірювання та види 19. Поняття і види середніх величин 20. Мода 21. Медіана 22. Поняття варіації та її показники 23. Види та взаємозв'язок дисперсій 24. Характеристики форми розподілу 25. Абсолютні і відносні показники аналізу рядів динаміки 26. Середні показники аналізу рядів динаміки 27. Суть і види індексів 28. Агрегатні індекси та їх системи 29. Середньозважені індекси 30. Індекси середніх величин 31. Організація статистики в Україні 32. Основні поняття соціально-економічної статистики 33. Класифікації і групування в соціально-економічній статистиці 34. Загальна характеристика системи національних рахунків 35. Показники продукції національної економіки 36. Система показників продукції промисловості 37. Показники продукції інших видів економічної діяльності (сільського господарства, будівництва, транспорту) 38. Основний капітал: класифікація, види оцінки, показники стану, руху

	<p>та використання</p> <p>39. Оборотні активи: класифікація, показники ефективності використання</p> <p>40. Класифікація витрат підприємства</p> <p>41. Собівартість продукції: поняття, показники, аналіз структури і динаміки</p> <p>42. Статистика прибутку й рентабельності суб'єктів економічної діяльності</p> <p>43. Сутність і види цін</p> <p>44. Показники рівня і структури цін</p> <p>45. Показники динаміки цін та інфляційних процесів</p> <p>46. Система показників рівня життя населення</p> <p>47. Доходи населення та домогосподарств</p> <p>48. Показники забезпеченості населення майном і житлом</p> <p>49. Показники витрат населення</p> <p>50. Показники споживання матеріальних благ</p> <p>51. Соціальні та демографічні індикатори життєвого рівня</p> <p>Індекс людського розвитку</p>
--	--